

روزنامه صبح غرب کشور

صاحب امتیاز: مسعود جواندل
مدیرمسئول: سید حسن قشمی
سرمدیر: زهره پوروهایی
چاپ: پیام رسانه
نشانی تحریریه: همدان، خیابان پاستور، کوچه شهید عزیزبان، پلاک ۵۹

تلفن دفتر مرکزی: ۳۱۳۳۰ - ۰۸۱ |
امور مشترکین: ۹۱۸۳۱۶۸۵۷۴-۰

صاحب امتیاز روزنامه: ۹۱۸۸۱۲۵۴۱-۰ |
گهی ها: ۲۸۲۵۴۰۴۰ - ۰۸۱

پایامک: ۳۰۰۱۸۱۸۶۰ |
ارتباط با تحریریه: ۲۸۲۷۲۹۳۹ - ۰۸۱ |
دورنما: ۳۸۲۸۱۸۴۹ - ۰۸۱

|
گستره توزیع: استان‌های ایلام - کرمانشاه - کردستان - مرکزی - همدان |

امام علی علیه‌السلام فرمودند: دانش، میراثی است گرانبهای و آداب، زیورهایی نو به نو و اندیشه، آئینه‌ای صافی است.

www.sepehrgharb.ir Email: sepehrgharb.news@gmail.com sepehrgharb_live

یک کارشناس مذهبی مطرح کرد:

اصلاح انحرافات فکری مسلمانان به دست امام باقر علیهِ السَّلام با شاگردپروری

تعامل علمی دانشمندان ادیان مختلف با امام محمد باقر علیه‌السلام

سپهرغرب، گروه اندیشه - سیمرا گمار، یک کارشناس مذهبی گفت: امام باقر (ع) در دوره خود به اصلاح ریشه انحرافات فکری و منکرات عقیدتی و اخلاقی که در جامعه پیش آمده بود روی آورد و با شاگردپروری و بیان فلسفه احکام، دین را حفظ کرد.

حضرت امام محمد باقر علیه‌السلام پنجمین امام شیعیان در اول رجب سال ۵۷ هجری قمری در مدینه متولد شد؛ پدر بزرگوارش امام سجاد علیه‌السلام و مادر والامقامش ام‌ عبدالله است. ایشان نخستین شخصی هستند که نسب پدر و مادرشان به حضرت فاطمه زهرا علیهاالسلام می‌رسد. پیشوایی امام باقر علیه‌السلام از صدر اسلام روشن و مسلم بود و نص بر امامت آن امام همراه با فرزانورود رسول خدا صلی‌الله علیه و آله و سلم، فراوان به ما رسیده است؛ با توجه به اینکه امام باقر علیه‌السلام در اواخر دوران حکومت بنی‌امیه به‌سر می‌ُبرد، از ضعف قدرت حاکمه استفاده کرده و در نشر معارف اسلامی، تلاش گسترده‌ای کرد، با مخالفان و صاحبان عقاید مختلف مناظرات مفصلی داشت و به سؤالات شیعیان و مخالفان پاسخ می‌داد؛ بنابراین از آن امام در تمام مسائل فقهی، اجتماعی و حکومتی روایات فراوانی نقل شده، به‌طوری‌که تقریباً هیچ کتاب روایی نیست مگر اینکه از امام باقر علیه‌السلام در موارد مختلف روایتی ذکر کرده است.

زندگی حضرت باقر نیز همانند اجداد و فرزندان طاهرش پُر از فرازوفرود بود و شیعیان بسیار به ایشان میوین هستند.

زندگی ۵۷ ساله امام باقر علیه‌السلام در هفتم ذی‌الحجه سال ۱۱۴ قمری توسط هشام که حضرت را مسموم کرده و به شهادت رساند، به پایان رسید و پیکر مقدس ایشان در قبرستان بقیع کنار پدر بزرگوارش به خاک سپرده شد.

با ذکر این مقدمه، به بهانه سالروز شهادت امام پنجم حضرت امام محمد باقر (ع) به بررسی سیره زندگانی کریمانه آن بزرگوار می‌پردازیم؛ آنچه می‌خوانید، گفت‌وگوی خبرنگار گروه خبری سپهر با حجت‌الاسلام‌والمسلمین اصغر دهقانی مروج،

مسئول اداره امور فرهنگی و توسعه ارزش‌های اسلامی سازمان جهاد کشاورزی استان همدان در دراین‌باره است:

■ **پیامبر اکرم (ص) لقب باقر را به امام محمد ابن علی عطا کرد**

مسئول اداره امور فرهنگی و توسعه ارزش‌های اسلامی سازمان جهاد کشاورزی استان همدان در ابتدای سخنان خود با بیان اینکه یکی از ابعاد مهم و مطرح درباره زندگی و سیره امام باقر علیه‌السلام علم گسترده و توان تحلیل مسائل دینی و علمی بوده است، عنوان کرد؛ یکی از القاب امام محمد ابن علی «باقرالعلوم» بوده و قبل از تولد توسط رسول مکرم اسلام (ص) به ایشان داده شده است. درواقع مبنای این خصلت، آن است که علم امام لدنی و از جانب خدا بوده؛ به این معنا که همه انبیا و ائمه ما عالم بدون معلم بوده و علم خود را از خداوند مستقیماً دریافت کرده بودند.

■ **بروز صفات الهی برای هر امام به شیوه‌ای خاص صورت گرفته است**

حجت‌الاسلام‌والمسلمین اصغر دهقانی مروج در ادامه با تأکید بر اینکه ممکن است این سؤال پیش بیاید که مگر تمام امامان معصوم علیه‌السلام شگافنده علم نیستند؟ چرا پیغمبر اکرم صلی‌الله علیه و آله چنین عنوانی را به‌طور اختصاصی به امام محمد باقر علیه‌السلام اطلاق کردند؟ توضیح داد: همه ائمه ما صادق، کاظم، سجاد و دارای دیگر سجایای خوب اخلاقی بوده‌اند، اما ما هرکدام از آن ویژگی‌ها را به‌طور خاص به یکی از امام‌ها منسوب می‌دانیم؛ چراکه بروز صفات الهی برای هر امام به شیوه‌ای خاص بوده است. بنابراین به این دلیل که شرایط و دوران امام باقر طوری بوده است که بروز و ظهور صفات الهی به‌واسطه علم صورت گرفته، به حضرت لقب باقرالعلوم داده‌اند.

■ **اهل بیت با توجه به شرایط، داشتند، اسلام را عرضه می‌کردند**

این کارشناس مسائل مذهبی سپس تصریح کرد: وقتی سیره و سبک زندگی هریک از ائمه اظهار علیم‌السلام را بررسی می‌کنیم، به این نتیجه

می‌رسیم که هریک از آن بزرگان بنا به موقعیت اجتماعی و سیاسی جامعه و دوره زندگی خود، روش خاصی در تبلیغ و ترویج اسلام داشته‌اند. عاملی که باعث شد امام باقر علیه‌السلام به شیوه علم‌آموزی روی آورند، شرایط و مقتضیات زمانه ایشان بود؛ بررسی‌های تاریخی نشان می‌دهد هریک از اهل بیت که امام آن زمان بوده‌اند، با توجه به شرایطی که داشته‌اند، دین اسلام را پیش برده و حفظ کرده‌اند.

حجت‌الاسلام دهقانی‌مروج ادامه داد: مثلاً وقتی به شرایط و مقتضیات زمان در دوران سیدالشهدا علیه‌السلام نگاه می‌کنیم، حضرت قیام با شمشیر در برابر ظالم را برای بقای اسلام انتخاب کردند، اما امام حسن مجتبی علیه‌السلام شرایطش طوری بود که باید صلح می‌کرد، امام زین‌العابدین علیه‌السلام با شرایطی که داشت، به‌واسطه دعا و مناجات دین را به مردم می‌رساند

و شرایطی که در زمان حیات و امامت امام باقر حاکم بود، به‌گونه‌ای بود که جامعه با منکرات و انحرافات عقیدتی مواجه شده و تنها راه نجات مردم به‌واسطه اسلام، آن بود که حضرت برگزید، یعنی روی آوردن به کرسی‌های اندیشه و علم‌آموزی.

■ **اصلاح انحرافات فکری با علم‌آموزی**

وی اضافه کرد: در آن دوره حضرت به اصلاح ریشه انحرافات فکری و منکرات عقیدتی و اخلاقی که در جامعه پیش آمده بود، روی آورد و با شاگردپروری و بیان فلسفه احکام، دین را حفظ کرد.

■ **امام باقر علیه‌السلام با سیستم شاگردپروری تولیدکننده علم بود**

مسئول اداره امور فرهنگی و توسعه ارزش‌های اسلامی سازمان جهاد کشاورزی استان همدان با تأکید بر اینکه برخی این شائبه را مطرح می‌کنند

- پنجشنبه ۲۴ خرداد ۱۴۰۳**
- سال شانزدهم - شماره ۲۸۷۲**

مرا اسکن کنید

مرا اسکن کنید

نمایندگی‌های سپهرغرب در استان‌ها

عاطفه آزاد پور (ایلام): ۹۴۳ ۴۹۰۴ ۰۹۱۸

فرزاد منتی (کرمانشاه): ۲۷۲۹ ۱۳۰ ۰۹۱۸

شیرین مرادی (کردستان): ۶۹۸۴ ۸۷۷ ۰۹۱۸

مبینا یاحقی(مرکزی): ۴۹۰۹ ۱۷۹ ۰۹۹۰

که تولید علم در زمان امام باقر (ع) اتفاق نیفتاده و مسلمانان با ترجمه آثار غربی از دستاوردهای علمی آن‌ها استفاده کردند، اظهار کرد: اگر ما به مباحث و مسائل تاریخی واقف شویم، درمی‌یابیم که در قرن اول، دوم و سوم هجری که اسلام درحال ترویج یافتن است، کشورهای غربی ازنظر علمی چیزی از خودشان در چنته ندارند که به دنیا عرضه کنند تا مسلمانان بخواهند از آن استفاده کنند.

همه ائمه ما صادق، کاظم، سجاد و دارای دیگر سجایای خوب اخلاقی بوده‌اند، اما ما هرکدام از آن ویژگی‌ها را به‌طور خاص به یکی از امام‌ها منسوب می‌دانیم؛ چراکه بروز صفات الهی برای هر امام به شیوه‌ای خاص بوده است. بنابراین به این دلیل که شرایط دوران امام باقر طوری بوده است که بروز و ظهور صفات الهی به‌واسطه علم صورت گرفته، به حضرت لقب باقرالعلوم داده‌اند.

■ **بسیاری از دانشمندان دنیا محصول مکتب اسلام هستند**

حجت‌الاسلام دهقانی‌مروج متذکر شد: ائمه ما علم لدنی دارند که حد و حصری ندارد؛ بلکه بعد از قرن اول و دوم این علوم اسلام است که از طب و پزشکی گرفته تا علوم نظامی به سراسر دنیا می‌رسد. زکریای رازی، تربیت‌شده مکتب امام باقر علیه‌السلام است، غرب کجا چنین پدیده‌ای دارد؟ یا جابر ابن حیان و همین‌طور که جلوتر می‌رویم، ابن سینا که علم پزشکی به او بسیار میوین بوده، محصول مکتب اسلام و الهام‌بخش غرب است؛ بنابراین ما می‌بینیم به گواه منابع تاریخی در مدت کوتاهی تمام غرب از علوم اسلامی استفاده می‌کند و اینکه ما با نهضت ترجمه به این علوم دست یافته‌ایم، ثمت ناروایی است که به اسلام و مسلمانان بسته‌اند.

وقتی نگاه علمی به «مهدویت» نباشد، نگاه ابتدالی فرصت جولان می‌یابد

اگر جوان ما حقیقت فرقه‌های انحرافی را بداند که این‌ها پس پرده دارند چه کار می‌کنند و چگونه از احساسات ما به نفع استفاده‌های نفسانی خودشان استفاده می‌کنند، شک نداشته باشید دکان این‌ها تعطیل خواهد شد. ما باید برای مردم توضیح بدهیم این کسانی که در علن ما را به خدا و معنویت متعالی دعوت می‌کنند، پشت پرده خودشان چه رابطه‌های ضد اخلاقی دارند. اگر جوان ما بداند این کسی که بهائیت» که خانم مهنا رزوفی نوشته است، ایشان بهایی‌زاده و خودش بهایی بوده است، توبه کرده است. ایشان خاطرات دوران بهایی بودن خود را در این کتاب بیان کرده و در همین کتاب تصریح می‌کند که بهائیت غرق در فساد اخلاقی است. اگر جوان ما بداند این کسی که حرف از دین می‌زند در پشت پرده چه کار می‌کند و چطور افکار را به فساد می‌کشاند، به سمت این فرقه‌ها نخواهد رفت.

اگر جوان ما بداند روایاتی که جریان‌های انحرافی به آن‌ها استناد می‌کنند در منظومه اعتقادات شیعه چه جایگاهی دارد، جذاب این فرقه‌ها نخواهد شد. اساساً یک شیوه‌ای این فرقه‌های انحرافی از این بهره می‌برند، غرق مصنوعی است، یعنی برای شما از مسائل دینی احادیث متعدد می‌خوانند و درنهایت ادعا می‌کنند مجموع روایات ما داللت بر فلان مسئله دارند، درحالی که اصلاً به شما فرصت نمی‌دهند این روایات را بررسی و تبیین کنند؛ چون اصلاً شما مهارت این کار را ندارید، اگر جوان بدانند این روایات در منظومه اعتقاد شیعی جایگاهش کجا است، منبع و سندش کجا است، قابل اعتماد هست یا نیست، اگر قابل اعتماد است، به نسبت با مجموعه معارف دین چطور باید فهمش کرد، قریب این حربه را نخواهد خورد.

گاهی خود ما مبلغان دینی هم بستر یک انحراف را ایجاد می‌کنیم. مثلاً اکنون خیلی از فرقه‌های انحرافی بر مسئله خواب تأکید می‌کنند؛ اگر شما تاریخ بابت را بخوانید، یکی از مهم‌ترین حرف‌هایی که روی آن مانور می‌دهند، خواب است. در جریان بهائی هم این مسئله را می‌بینیم، گاهی مبلغان دینی ما احتیاطی که نکردند و بالای منبر خیلی از خواب صحبت کردند به توضیح ندادند خواب حجت هست یا حجت نیست. به همین جهت این مسئله زمینه را برای فرقه‌های انحرافی فراهم کرده است. درمجموع این‌ها زمینه‌هایی بوده که اگر روشنگری بیشتری در آن صورت می‌گرفت، گرایش افراد به سمت فرقه‌های انحرافی کمتر بود.

کتمان نیست، یکی از حربه‌هایی که فرقه‌های انحرافی برای جذب حداکثری استفاده می‌کنند، همین دشمنی با نهاد روحانیت است. ترجیح‌بند تمام فرقه‌های انحرافی، دشمنی با روحانیت و فحاشی به فقها بوده؛ این هم زمینه‌ای برای جذب طیفی از آدم‌ها است.

■ **فرقه‌های انحرافی عمدتاً از جهالت مردم برای رسیدن به مطامع خودشان نردبان می‌سازند**

یاباحی‌گری هم یکی از شیوه‌ها است؛ جوان امروزی یک‌سری علایق دینی دارد، از آن طرف جوان است و به حسب سنش دوست دارد حدود و مرزهای شرعی را تا جای ممکن زیر پا بگذارد؛ بنابراین یاباحی‌گری یکی از شیوه‌هایی است که در تمام فرقه‌ها می‌توانید از آن رد پای ببینید. درست است در آغاز کارشان حرف از خدا و دین و معنویت می‌زنند، اما آخرش به اباحی‌گری می‌رسند. ما نمونه‌هایی از این واقعتی را در بهائیت یا در جریان بهائی می‌بینیم، چون به‌شدت غرق در مسائل ضد اخلاقی می‌شوند و این را محملی برای جذب پیروان بیشتر قرار می‌دهند؛ این بخشی از راهکارهایی بود که فرقه‌ها برای جذب مخاطبین بیشتر از آن استفاده می‌کنند.

■ **به‌عنوان سؤوال پایانی، برای مقابله با این آسیب چه راهکارهایی وجود دارد؟**

اساسی‌ترین کاری که می‌شود در این حوزه انجام داد، تبیین و روشنگری است. ما کاری مهم‌تر از تبیین و روشنگری نداریم؛ فرقه‌های انحرافی عمدتاً از جهالت مردم برای رسیدن به مطامع خودشان نردبان می‌سازند، این جهاد تبیینی که مقام معظم رهبری فرمودند، منحصراً به مسائل سیاسی نیست و یک بخش قابل توجهی از آن در حوزه دین ناظر به فرق است و در این حوزه هم ما باید روشنگری کنیم.

عرض کردم که طلوع نگاه ابتدالی به دین در افول نگاه اجتهادی است. ما چون نگاه اجتهادی به مسائل دینی را گسترش ندادیم و خوب شفاف‌سازی نکردیم، شب‌پره بازگر میدان شده است. درست است مؤمنین شور و عشق ویژه‌ای به حضرت ولی عصر (عج) دارند، اما مردم مثل تشنگانی هستند که اگر آب سالم و مناسب در اختیار آن‌ها قرار نگیرد، از هر آب آلوده‌ای استفاده می‌کنند؛ اینکه احساسات مهدوی مردم را تهییج می‌کنیم، کار خوبی است، اما در کنارش باید روشنگری هم باشد. در سایه جهالت مردم است که فرقه‌های انحرافی بر دوش مردم سوار می‌شوند و احساسات مردم را به بازی می‌گیرند.

سپهرغرب، گروه اندیشه: حجت‌الاسلام آیتی گفت: وقتی نگاه علمی به «مهدویت» نباشد، نگاه ابتدالی فرصت جولان می‌یابد.

فرقه‌های انحرافی خاصیت ویروس‌گونه دارند و ویروس‌وار تکثیر می‌شوند؛ باید نسبت به آن‌ها حساس باشیم و اگر اکنون خیلی فعالیت ندارند، نباید بهانه شود ما بی‌تفاوت از کنار آن‌ها عبور کنیم.

اعتقاد به موعود و منجی که سرانجام روزی با آمدنش دنیا را پُر از عدل می‌کند، مورد اتفاق تمام ادیان است و هر دین و مکتبی متناسب با فرهنگ دینی و ملی خود از آخرین موعود سخن گفته است؛ اسلام به‌عنوان آخرین و کامل‌ترین دین از ادیان آسمانی، به مسئله منجی و مهدویت پیش از سایر ادیان اهمیت داده و در تبیین مسائل مربوط به آن اهتمام خاصی ورزیده است.

براساس جایگاه مهم مهدی (عج) موعود در اسلام است که همه مسلمانان از هر گروه و فرقه‌ای بر این مسئله اتفاق دارند که در آخرالزمان حضرت مهدی (عج) خروج می‌کند و بر این مسئله نیز اتفاق نظر دارند که آن حضرت از سال حضرت علی (ع) و فاطمه زهرا (س) بوده و نامش نام پیامبر (ص) است.

علاوه بر آیات فراوانی که بر مسئله مهدویت در اسلام و ظهور حضرت مهدی (ع) دلالت می‌کند، روایات شیعه و سنی در این زمینه بسیار زیاد و به حد شاتیر رسیده است؛ به‌گونه‌ای که کسی نمی‌تواند درباره درستی آن‌ها تردید به خود راه دهد.

مقوله مهم مهدویت، به‌دلیل اثرات بسیار حیات‌بخشی‌ای دارد، در معرض خطرات و آسیب‌هایی است و اصولاً هر امر مهمی به نسبت اهمیتش، در معرض خطرها و آسیب‌هایی است. مهدویت هم با اثرات بسیار بهجت‌زای خود که کمترین آن‌ها، امید به آینده و سر فروریزآوردن در مقابل حوادث، ستم‌ها و سختی‌ها است، از این قاعده مستثنا نیست.

از آن جمله می‌توان به برداشت‌هایی انحرافی از مقوله انتظار فرج، افراط و تفریط در ارائه چهره مهر و قهر از امام عصر (عج)، طرح مباحث اهمیتش، در معرض خطرها و آسیب‌هایی است. مهدویت هم با اثرات بسیار بهجت‌زای خود که کمترین آن‌ها، امید به آینده و سر فروریزآوردن در مقابل حوادث، ستم‌ها و سختی‌ها است، از این قاعده مستثنا نیست.

از آن جمله می‌توان به برداشت‌هایی انحرافی از مقوله انتظار فرج، افراط و تفریط در ارائه چهره مهر و قهر از امام عصر (عج)، طرح مباحث اهمیتش، در معرض خطرها و آسیب‌هایی است. مهدویت هم با اثرات بسیار بهجت‌زای خود که کمترین آن‌ها، امید به آینده و سر فروریزآوردن در مقابل حوادث، ستم‌ها و سختی‌ها است، از این قاعده مستثنا نیست.